

Felelős szerkesztő:
FODOR KÁROLY.
 KIADÓ: **SZEKELY VIKTOR.**
 FŐMUNKÁSAI:
ROTHSCHILD ZSIGMOND.
 Előzetes és hirdetések felvételnek:
ROTHSCHILD ZSIGMOND-nál
 a nagy árszámban.

Bajai Friss Ujság

Megjelenik
 minden nap keddén reggel
 HÍRNYELTÉSI ÁLLÁS
 Székhely: Bácska u. 1. ház 60. sz.
 Védjegy: postai kifizetés 1. ház 60. sz.

A rákosi vasutasok pöre.

Bánffy Dezső nagy beszédet mondott.

Három millió ára butor.

A binék még van pénze: ne dobálja el haszontalanul. Várjon a banknál még négy hétig. Utlelet esetén elvett a minőhöz rég adatott hasonló alkalom. Butort vásárolhat három éven át. Tíz évi garanciát egy teljes szobahasználatra.

A nagyméltósága, a kegyelmes min. kincstár bizonyosan köztudomásra hozza, hogy adóellenértékül sikerült három millió korona értékű butort beraktározni, csak a hetedik körletből: és, mert a hatodik kerüllet lakói sem laptak finanszírozását az adó pontos és lelkiismeretes fizetéséről. Bizonyos, hogy ebből a kerülletből is elköltözik három millió korona ára butor a nyomorúság butorgyűjtő telepébe.

A kisvezényeléseket az adó lenyitja. De 1904. a miniszteri kegyelem olyan részletfizetési kedvezményre sulyosítja, aminővel Lukács László miniszter cselekedte az ex-lex leszőgezése után.

A kegyelmes ur részletfizetést engedélyezett az ex-lex idejéből keletkezett adóhátralékokra. Ez a kedvezményes kedvezkedés szerez olyan örömet, a minőt egy foghuzás a falusi kovács műhelyében. De mert a miniszter kedvezménynek mondta a kedvezményt, sőt az országgyűlés a megrendelt elleni adóval oly közvetlenül és szinte elementáris erővel előlegezte a hódolatot a nem is miniszteri, de a földelmi ténykedésért: mi is kénytelenek vagyunk elismerni, hogy volt a kedvezményezésben valamelyes jóakarát, de nem volt bölcsesség.

Az adóhátralékosok nem az ex-lex idején születtek. Azok voltak ex-lex előtt és kétharmada legalább 1902 óta nyoszörög az adóhátralék miatt. Erre az adóhátralékokra nem vonatkozik a részletfizetési kedvezmény. Ezt a hátralékokat teljes összegben hozzáadják az ex-lex hátralék első részletéhez és hajrá! vonulnak rendre a butor statisztikusok és a butor becsüsk hivatalban látogatásra, szegényekhez, szegény riasztásra.

Semerre kereset. Se Japán, se Oroszország nem rendelt ágyukat, torpedókat a szegényember lakta kerülletében. Buza sem terem a kőrtök tájékán? Nem lesz hát adózetés se nagyban, se kicsiben az egészben, se részletben. Az a butor, lakos a butort és a

mikor négy hét múltán együtt lesz a nyomorúság bizonyítványa: mi, akiknek marad két garasunk, csakunk vásárt. Először, másodsor, senki többet harmadszor.

A tisztviselőtelepi dráma.

— Saját tudósítónktól. —

A völgy és a menyasszony véres drámája még mindig foglalkoztatja Budapestet. Tegnap délután a temetésükön ott volt majd minden épkezel ember s a temetési féllóra alatt több könyvet hullattak, mint a lány esőcepp hullott ebben az esztendőben.

A leány temetése volt a meghatóbb. Ezer meg ezer fiatal leány jött el, hogy megadja a végfiszességet a szerelem mártírjainak. Ott volt az új völgyjelölt is, katonaruhában, megtörve. A ruháján nem látszott gyász, de az arca át volt itálva a sirástól.

A tanár temetése egy félórával később kezdődött, fél öt óra felé. Barna tölgyfa koporsóban helyezték és körülbelül ezer ember kísérte ki az új temetési helyre. A halottas háznál a frissen haltot siráják. Ott voltak a barátai, kollegái, a kitél mindnyájukat megdöbbentelt az intelligens, okos fiatal ember rettenetes vérengzése.

A sirán Horvát evangélikus lelkész tartott beszédet, a melyben elbucszatatta a fiatalembert a szíveitől. A beszéd végén, a mikor a koporsót leeresztették a sírba, borzalmas jelenet következett. A fiu anyja özvegy Mauritz Rezsőnek nekiugrott egyik sírásnak és ki akarta csavarni a kezéből a csákányt. Közben folyton azt kiabálta: — Elrohajlik a fiamat, elviszik a fiamat!

Ott volt a temetésen a tanár öccse is, aki Temesváron tűzérőnkéntes, ő vonzolta a félig ájult anyát a sírhoz.

Érdekes, hogy Kremmer Ilonka kapott Mauritzéktól koszorút. A szalgajára ez volt írva: „A szerencsétlen léleknek!” A gyilkos tanár sírjára azonban nem küldtek virágot Kremmerék.

Kremmer Ilonka apjának az állapotában javulás állott be ma reggel óta. A komoly tanár ugyilátszik belenyugodott már a változatlanba és abelyett, hogy ezáltalanal agyongyötörné magát, igyekszik az egészségét visszanyerni. A májbjaja valamivel sulyosabb lett a véres eset óta, de a tulajdonképpeni halálós veszedelem elmúlt már.

Kremmerné az érettségiző fiával és Ballynéval ma reggel már nyolc órakor kimentek a kis Ilonka sírjához. A tegnapi koszorúk fölött egy kis csokor fehér szegfűt találtak, a temető az azt mondta, hogy reggel 6 órakor egy fehérhűbás urasszony jött ki kosin, az tetts a sírra a szegfűket.

A tegnapi temetésen mesélte Kremmer Ilonka egyik barátja.

— Szegény Ilonka, két-három év előtt, amikor még rövid szoknyában járt és mindegyikre elfogyasztott egy regényt, gyel-

Ongyilkosság a templomban.

Megrendő esemény történt a minap Szállás község templomában. Vajda János gazda a hit a felesége büntlenül elgyógyt,

mise alatt fejbe lölte magát és nyomban meghalt.

ran mondta, hogy szeretne borzasztóan szerelmes lenni, aztán meghalni. Ugy, mint a regénybeli grófnok, vagy a szinpad bősni, meghalni, azután a színtalok mögött felebradni!... Szegénye meghalt, de nem ébrez fel többé!...

A kavarja-templomban ma délelőt tíz órakor rekviemet tartott Kremmer Ilonkáról. A család tagjain kívül igen sokan jelentek meg. A szertartást Hoek János végezte.

Halál a gyorsvonaton.

— Saját tudósítónktól. —

A budapest-gráci gyorsvonat egyik első osztályi kupéjában ma reggel kilenc óra felé hirtelen meghalt egy pesti előkelőn öltözött urasszony. A lányával utaztak együtt. Vas megyében akartak nyaralni, de csak Kelenföldig értek, ott az asszony rosszul lett és meghalt.

A rendőrség mostanánig nem nyomozott az ügyben, az ösves haju, körülbe 45 éves asszonyról csak annyit tud ak megállapítani, hogy Ganzel Miksnénak hívják és igen előkelő, gazdag pesti asszony. A leánya egy esztendő előtt ment férjhez egy jóállású bankhivatalnokhoz a most nuxa

és leánya egy kis vasmegeyi faluba igyekeztek nyaralni.

Az öregasszony reggel nyolc óra husz perckor, amikor vonatra ültek, már igen vidám volt és boldogan be zelt a nyaralásról, s arról, hogy itthaghatja a forró Budapestet. Tíz percz múlva félfáradól pavarokodott és mire a vonat Kelenföldre ért, a szerény asszony viaszspadlan élet nélkül fektet a kuné bódriványán.

A haláleset természetesen nagyon konsternációt keltett az egész vonalon, a kupéban lévő asszonyok kétségbeesetten menekültek a folyósóra, otthagyták a holt anyját a sírunkozó lányával.

Kelenföldön megállt a vonat, a fiatal asszony telefonált Pestre a férjéért, a ki egy fél óra múlva már ki is volt a pályaudvaron. A halott asszonyt a rendőrség mezőrközésig bezárta az első osztályú váróterembe a fiatal asszony és férje pedig Pestre utaztak, hogy értesítsék a családot a katasztrófáról.

— Csaszka György sulyos beteg, Kélcésáról sürgősnik nekünk a megdöbbentő hírt, hogy Csaszka György éreke betegsége fűtött és o y komoly jellegetű vált, hogy környezeté katasztrófát tart.

A háború.

Csata Port-Artur környékén.

London, jul. 4.

Csáfuba érkezett szökevények hírtől hozták, hogy június 26-án Port-Artur környékén szárazföldi ütközet volt. Száznál több sebesültet vittek Port-Arturba. Ugyan csak szökevények beszélik, hogy a Pigoini-öböl mentén szintén sok száz sebesültet szállítottak. A csapatok a keleti és nyugati Partvidéken nyomulnak előre és az ostromló sereg nagy erősitéseket kapott.

Kuroki előnyomul.

Berlin, jul. 4.

A mai reggeli lapok közlik egy előkelő japán államférfi közlése alapján, hogy Kuroki gondosan előkészített haditerv szerint és nagy elővigyázattal nyomul előre. A legközelebbi napokban meglegő események fogják történni.

Ehínség Oroszországban.

Berlin, jul. 4.

A szilvái oros határon iszonyú inség van. Az élelmiszereket, vagyonárhat a harczeret viszik s a lakosság éhezik. A mezeli munkások bére és egyéb munkások keresete a felére szállott le. Igen sokan az utcákon rognak össze az éhségtől.

Ismét a vadlövészti hajóraj.

London, jul. 4.

A vadlövészti hajóraj elmerülésétől a következő részletes jelentés érkezett Tokióba:

A vadlövészti hajórajnak sikerült ismét pónteken este a sötéttségben, nagy ködben és esőben elmenekülnie a Cusimazsigetek mellett Kamimura hajói elől. A két hajóraj pónteken reggel találkozott egymással. Estefelé az orosz hajók lősímsímtól északra vonultak, a japán flotta pedig Cusimától délre tartózkodott. Mikor az orosz hajók Kamimurát észrevették, északra keleti irányt vettek, Kamimura hajói pedig a legnagyobb gyorsasággal követték őket. A japán torpedók haladtak a flotta előtt. Mikor a japán hajók lőtávolságba jutottak, az orosz hajók sűrű ágyúzást kezdtek. Innen eredhetett az a téves jelentés a parlokon hallatszó nagy türelés következtében, hogy a két hajóraj között hoves csata fejlődött ki. Kamimura egyre közelebb férközött az orosz hajókhoz és este 9 órákor már csak 5 mérföldnyire állott mögöttük. Ekkor az orosz hajókon elloították az összes lámpásokat és a sötéttségben a vadlövészti hajórajnak sikerült eltűnnie.

Csata Port-Artur előtt.

Tokio, jul. 4.

Togo tengermagy jelenté, hogy a torpedóhajóraj június 27-én éjjelkor Port-Artur kikötő közelében megtámadott egy kétárkos és háromkényvt orosz érhajót és azt elűszesztette. Ugyanez a hajóraj megütöközt az ellenségkel torpedónaszárombolókkal, miközben észrevették, hogy az egyik elűszed. A japánok 14 halottat és három sebesültet veszítettek.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

A költségvetés.

Szatmári Mór: Megindokolja, miért nem vesztetik bizalommal a kormány iránt. Ennek legelő oka, természetesen az, hogy a kormány ténykedéseiben semmi olyan nem lát, amely az ország függelenségét előzöld. Deák Ferenc azzal a gondolattal csinálta meg a kiegyezést, hogy abból assan bár, de ki fog épülni az ország függelensége. Ez a remény nem vált valóra s azért indult meg oly erővel a kőszögj hazrei. Horvá jutottunk harminczét év alatti! Hová jutott a magyar nemzet anyagi tekintetben, mivé lett a mi régi becsületünk.

Szó! a chlopy-i parancsról, a nyelvi sérelmekről, az esztrák militarizmus geriz

dálködszáról, a magyar állam tekintélyének anypi sérelméről. A nemzet akarata rég megszűnt már a magyar kormány esele kedeleinek indító oka lenni! A nemzetiségek lázongának . . .

Vlad Aurél: Nem igaz. Ki az a nemzetiség?

Olay Lajos: Oláh, mars ki! (Az öklével veri a padot) Gyalázat! Így beszélni a magyar képviselőházban. (Nagy zaj.)

Szatmári Mór: Vád egészen másképen beszél multkor, akkor úgy beszélt, mint jó magyar hazafi. Most kibúj a szeg a zságból!

Vlad Aurél: Majd mit szólnak ehhez az ön oláh választói.

Szatmári Mór: Az én választóim derék magyar hazafiak s nem árnunk önnel egy gyékényen. Ön konkolyt hint a nemzetiségek közé s más arezt vág ideben a képviselőházban, mint a milyennel odahaza járkál. (Nagy tetszés a baloldalon.) Majd esőlé folytatja a 67-es politika maj kesorves kópének a rajzát. Ráér a Tisza kormány programjára. Tisza azt hirdeti, hogy szabadelvű nemzeti politikát folytat, ígéretek tett a parlamenti reform dolgában s bizonyos szociális kérdésekben. És ezeket az ígéretek esze-ágában sines beváltani. Pedig ezek az ő szabadelvű gének a próbakövei. Amit tesz, az végig ellenkezik a liberalizmussal. Mi van az 1848.: XX. t.-cz. végrehajtásával? Semmi! Olyan Tisza liberalizmus, mint a takaróssága: talmi.

Bánffy beszél.

Féleg elmúlt, a mikor óriási érdeklődés közben emelkedett fel szólásra Bánffy Dezső. Ugron Gábor háta mögöl, Eötvös Károly helyéről szólt.

— Az ülés végén — mondta — Vád személyes kérdésben elítélőleg szólt az ő nemzetiségi politikájáról. Szerinte más nemzetiségi politikával, mint amit ő képvisel, nem lehet magyar nemzeti államot létrehozni. (Nagy tetszés.) Ma nyugatról keletre, jobbról-balról mindentü nemzeti államok alakulnak, akkor mi a nemzetiségek kedvéért nem engedhetünk a poliglott állam eszméivel. Ez nem pártpolitika, ez nem, zeti politika. (Viharos helyeslés.) A nem magyarul beszélő állampolgárok jogait teljesen respektálni akarja, de azoknak egyéniségi jogokat nem ad. (Nagy helyeslés.) Minden magyar állampolgárnak egyforma joga van. Ez az én nemzetiségi politikám, csak ez az erős, sven politika a helyes.

Ezután ráér a beszédére, a költségvetés kritikájára. Foglalkozik a bizalom kérdésével. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés.) O a kormány ellen politikai bizalommal nem viseltetik. (Nagy helyeslés.) Kifogásait a részletes kérdésnél kellene érvényesítenie s így az általános költségvetést elfogadhatná. De a Ház az általános tárgyalásnál veti fel a bizalom kérdését, ez a régi gyakorlat. A költségvetés tárgyalási módja hosszadalmas, terjedős s így reformot igényel.

Khuen-Héderváry.

Azok az elvek és törekvések, melyeket a kormány képvisel, nem felelnek meg az ország érdekeinek. Klóbb azonban személyes jellegű kérdésben nyilatkozik: a Khuen-Héderváry memora dum kérdésére. Az igazság sem Polóvyi, sem Khuen-Héderváry révén nincs. A tényeknek megfelel, hogy mikor ő minisztereinök lett, Khuen, aki ellenjelölő volt, följajánlotta lemondását a báni állásról, azzal az indoklással, hogy állása bizalmi állás. Ez korrektt álláspont s nem volt szükséges a lemondást elfogadnia Bánffy lemondásáig köztük szives volt a viszony. De ebből nem következhet hogy ő a horvát autonóm kormány viselő kedvével meg volt elégedve. 1895-ben a királyiylal Zagrábba volt, a lekésedés akkor nagy volt, de a nemzetiszintű zászló csak itt ott lehetett látni s ott is óriami kellett. Mikor a királyt elérték ez

a horvát királynak szólt. Ezután következett a magyar zászló elégetése. Elég volt ezt arra, hogy ő keresse a bajokat. E tanulmányozása közben olyan részletekre buk ant, hogy agódní kezdett, vajjon az 1868. XXX. biztosított közönség, a magyar állam érdekeinek megfelelően biztosítva volt-e? S ráéött arra, hogy nem! Vádolja ezért saját magát is. Ekkor fordult aztán emlékiratban a királyhoz, elmondta benne észleleteit s javaslatot tett erre vonatkozólag. Ebben sem hatás körét nem lépik túl, sem olyat nem tett, ami't vádolni lehetne.

Olay Lajos: Becstületes magyar dolgot tett!

Bánffy Dezső: A bán teljes hazafias magyar érzéssel ment Horvátországba, 1895. év vége óta azonban állandóan beteg volt s két évig nem intéz. hette hivatalos dolgai. O akkor a báni állásban előterjesztendő változás dolgában azt indítványozta, hogy az új bán bizonyos köölt marasztalva induljon utnak. (Helyeslés.) Ezzel a magyar állam érdekeinek megfelelő dolgot cselekedett. Mi magyarok első sorban vagyunk a horvát viszonyok miatt hibásak, mi hanyagoltuk el jogaink érvényesítését. Nem a horvátok vádojja, de saját magunkat. Haa Házban egyszer-mászor a horvátokra panasz hangzott, alkirályságnak képzelte az egész közvélemény azt a nyolcz vármegyét odalent. Mi ezzel e kérdéssel mindig mint idegen kérdéssel foglalkoztunk. O házelnök korában figyelmeztette a horvát képviselőket, hogy foglalkozzanak a magyar kérdésekkel is felszólalásaikban. Horvátországban egy egész nemzedék nőtt föl, amely a közönséget már csak téri, de önállóságra törekszik. Az utlevél. ügynél már győzedelmeskedni tudak.

Rákosi Viktor: Bár csak a mamelukok mennének ki ezekkel az utlevelekkel.

Bánffy Dezső: A horvát-kérdéssel folyton kell foglalkozni, — nemcsak esetről-esetre Horvátországot a magyar állam nagytéséből nem szabad kiszakítani. Nem örül annak, hogy Khuen a miniszteriumban van, mert 20 évi bánága rossz isakola volt neki a nemzeti állam kiépítésé néz.

A hadseregről szólva, azt mondja, hogy kár volt azt a kérdést ismét fölvetni. De, ha már fölvetették, nem lett volna szabad előle kitérni. A kaszárnyák fölírását nem helyesli; ott csak magyar fölírtnak kellene lenni: mert ha paritásról van szó, akkor Ausztriában is magyar és német fölírást alkalmaznak.

Nagy sérelemnek tartja, hogy a külügyi felszólalásban a német nyelv használatát mondotta jogosnak.

Baró Podmaniczky Frigyes indítványt terjeszt meg az üléseknek 1 órával meghosszabbítása tárgyában.

Ezzel az ülés egynegyed 3-kor véget ért.

BUDAPESTI HIREK.

— **Kedélyes stürény.** A budapesti vásárpénztár egyik bevásárló ügynöke a következő táviratot intézte a vásárpénztár intézőjéhez:

— Szarvasmarha — árok emelkedtek. — Legyen készen. Ha öbörre van szüksege, gondoljon reám.

— Minden sertés az állomásra van rendelve, önt is odavárom. En csak holnap jöhetnek, mert a személyvonat nem szállít ökröket.

— **Egy pár orizma és egy aranylános.** Seregélyes Gyula öklömnyi kis szusterina ma tanult valamit. Sirva, kezét tördelve ismerte be, hogy egy pár csizma mindig többet ér egy arany óra-láncnál, kivált ha az aranylánc csak — aranyos, de nem arany. Ugy történt, hogy ma délután apja egy pár Box-féle csizmát akasztott a kárára, hogy egy cipőüzletbe vigye.

A fiú a Gószód-udvarban egy ismeretlen férfi szölitotta meg, hogy egy kis csomagot a melyben óralánc volt, vigyen fel a harmadik emelet 6 szám alá. A fiúnak husz fillér horvától ígért. A szegény inasgyerek fogta a csomagot és felszaladt az emeletre és a csizmát az ismeretlen őrzetere bízta. A fiú kereste az 6 számú ajtót, de hiába. Végre lelelet, de már a megbizott nem találta, az ezalatt az idő alatt a csizmával eltűnt. A rendőrség vizsgálatot indított.

— **Késelősek.** Tóth István 31 éves Kovács István 26 éves és Cifrus József köntövesek tegnap délután Kőbányán, az Alsó Vaspálya-utcában összeverekedtek ami közben Tóth István öszezsurkulták. A Rókusban ápolják. — Az éjszaka a Gróf Haller-utca 32 számú korszakban több katona öszezverekedett Butli Károly és Csepi Károly hajcsárokkal, akiket oldal-fegyvertűkkel öszezsurkulták. Csepi fején 5 cm. hosszú sebet ejtettek. A szent István kórházban ápolják, Butli sebbe nem veszedelmes. A katonák, akik 69. gyalogezred beliek voltak, elmenekültek. — Az éjszaka Kőbányán egyik sötét utcájában ismeretlen duhajködők részeg emberek megtámadták Monzpart János 36 éves napszámot és öszezsurkulták. A mentők a szerencsétlen a Rókusba vitték — A Bross-téren Farkas Imre kocsiist ismeretlen tettesek megtámadták és hasba szúrták. A Rókusban ápolják.

A VI. egyetemes tanító-gyűlés.

Magyarország tanítóssága ma kezdte meg három napra terjedő egyetemes gyűlését. Mintegy 2000 tanító jelentette be részvételt a gyűlésre, amely ehhez képest különösen impozáns volt.

A hivatalos program egy kegyeletös aktussal nyílt meg. Reggel 7 órakor mintegy 200 tanító gyűltekezett Eötvös József báró szobra körül. Kovács Vincze aradi tanító itt szép beszédet intézett karsársárhoz, míg Minke Béla nébányi lelkes szö kíséretében leléto az egyetemes gyűlés koszoruját a szobor talapzatára. Az ünnepegs a Szózat elnevelésével ért véget.

A Vigadó nagytérmeben kezdődött meg a tulajdonképpeni nagygyűlés. Mintegy másfélszáz tanító töltötte meg zsufoltság a termet.

Pont 9 órákor érkezett meg Berzeviczy Albert kultuszminiszter, őt kísérték: Zsiliuszky Mihály államtitkár, Halász Ferenc, Neményi Imre, Morlin Imre miniszter tanácsosok és Teleki Sándor gróf. A 16 város képviselőiben Bárczy István dírtanácsnok jelent meg.

A miniszter és kísérete az előnk szótalnál foglaltak helyét, mire felhangzott a Himnusz.

Ezután Somlyay József elnök melegen köszöntötte az egybegyűlt tanítókat.

Fölállott ezután Berzeviczy miniszter s lelkes beszédet mondott, melyért percekig tapsoltak a miniszternek.

Somlyay József köszönetet mondott a miniszternek, a miert megjelent a tanítósság között. Azután köszöntötte a fő város képviselőjét: dr. Bárczy István tanácsnokot.

Az eljenzéssel fogadott beszéd után a miniszter elváozott. Az előnk székelt ekkor dr. Gócz József foglalta el, s megkezdődött a tanácskozás a népoktatási törvény revizóján.

Az első előadó Gabel Jakab (Nagyvárad) volt, aki a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

1. Magyarországon felekezeti és községi tanítóknak, legalább két szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakáson és egy negyed holdnyi kertre, vagy ennek megfelelő lakbérrel kívül 1200 koronánál kevesebb kezdőfizetés nem lehet.

2. Ezen alapfizetés 10 százaléka képezze az utó évről 5 évre eljárat korlátok.

3. Tanítói fizetés kizárólag készpénzben szolgáltatandó ki.

4. Ha az iskolát fenntartó hitefelkezel vagy polgári község és fizetés minimum megadására képtelen, fizetését az állam egészíti ki, hasonló eljárással, mint azt az 1898. é. XIV. tcz. a lelkesekre szabályozza.

5. Amennyiben az ország rendes költségvetése keretén belül az eme fizetések kiegészítésére szükséges összeg fedezet nem volna található, szavazzon meg az országgyűlés az eddigi 5 százalékos iskolai pótdíó helyett 8 százalékos, e 3 százalékos nyi többletből származó bevétel tökéletesen fedezi a fogja azt a többlet-kiadást, melyet az így rend zés okozna, szemben azzal, a melyent a kormány javaslata okoz.

6. Azt a tanítót, akinek fizetését az állam egészíti ki, állásában a vall. és közokt. miniszter erősíti meg.

7. Minden tanító hivatalba lépés előtt esküt tesz a kir tanfelügyelő kezeibe a magyar alkotmányra.

8. Utasítja az egyetemes gyűlés az országos bizottságot, hogy az egyetemes tanítógyűlés eme határozatának minden törvényes eszközkel a legmesszebbmenő segítségét utján érvényt szerezni iparkodjék.

Hívja fel a törvényhatóságokat a tanítók ügyeinek támogatására és intézkedjék, hogy a törvényhatóságok kellő tevélyegységben részesüljen, alapos tárgyalás alá vegyék a tanítók kívánásait.

9. Utasítja az egyetemes gyűlés a országos bizottságot, hogy ügyünkbe még a sajtót, valamint a törvényhozás tagjait megnyerni iparkodjék.

A javaslathoz többen szólottak hozzá. Délután 2 órakor az ülést folytatják.

HIREK MINDENFELŐL.

— **Császka György súlyos beteg.** Kalocsáról sürgőnyzik nekünk a megdöbbenő hír, hogy **Császka György** érsek betegsége felújult és oly komoly **jellegűvé vált, hogy környezetét katasztrófától tart.**

— **A német császárné főudvarmestere** a berlini Kleine Journal, a melyről köz tudomásu, hogy gróf Mirbachal, a császárné főudvarmesterével összeköttetésben van, azt írja mai számában, hogy azok a támadások, a melyek gróf Mirbachot a botrányos bankpörök tárgyalása során értek, annyira megrendítették a császárné főudvarmesterének egészségi, hogy képtelen megválni állásától. Udvári körökben azt beszélik, hogy a gróf felmentését fogja kérni és a császár, tekintettel a kényszerítő körülményekre, el is fogja bocsátani Mirbachot. A főudvarmester sorévi hi szolgáltatásainak jutalmul magyar kitüntetés fog kapni.

— **A zsidók új Mészosa.** Legalább annak tartották dr. Herzl Tivadart, a zionista mozgalom megteremtőjét és vezetőjét. Aki az orosz zsidóüldözés kitérősekor állott előre egy nagyarányú mozgalomnak, amely Palesztina visszavásárlását célozza. Bécsi sürgöny jelent, hogy ez a Herzl Tivadar dr. ma Edlebachban meghalt. A hír bizonyosan nagy részvétet keltett a zsidók között.

TORVÉNYSZÉK.

A zavargó vasutasok a törvény előtt.

Tehát még egyszer a vasutasok? A 13-as bizottság után a rákosi rendezőpályaudvaron zavargó atlisztek és szolgák felselnek a teltükről a bíróságnak a budapesti kir. törvényszéknek, melynek elnöke dr. Oláh András törvényszéki bíró.

Ennek a pörnek a vádlottai a következők:

1. Balás János 40 éves római katolikus budapesti mállházó.

2. Dimitrevics Dragulin, 26 éves görög keleti váltóőr.

3. Csalo József 40 éves evangélikus református vallásu kocsirendező.

4. Farbenheim Miksa, 23 éves izraelita napidíjas.

5. Mazán András, 36 éves római katolikus kiségitő főkező.

6. Bohus Mihály, 39 éves római katolikus váltóőr.

7. Pázmány Lipó, 33 éves izraelita, Vonattökező.

8. Jancso József, 23 éves római katolikus váltóőr. (Ez a nyolc le van tartóztatva.)

9. Czontár János, 34 éves római katolikus kocsirendező.

10. Hermann István, 33 éves római katolikus, kocsiester.

11. Czéh János 27 éves római katolikus kocsirendező.

12. Kampfmüller Béla, 36 éve római katolikus villanygépkező.

13. Tóth Pál állomási mállházó.

14. Mennersdorfer Ferenc 34 éves római katolikus mozdonyvezető.

15. Murai József 37 éves izraelita mozdonyvezető.

A körvádat dr. Geszi Andor királyi ügyész képviseli, a védelmet Eötvös Károly, dr. Vazsonyi Vilmos, dr. Rác Dezso, dr. Báttaszki Lajos, dr. Balog N. Imre, dr. Landier Jenő és dr. Bródy Ernő látja el.

Az első vádlott: Balás János.

Elnök: Tudja mivel van vádolva.

Vádlott: Igen.

Elnök: Büntönszék érzi magát.

Vádlott: Nem.

Elnök: Miért?

Vádlott: Nem tettem én semmiféle esküt.

Elnök: Önök gyűjtötték egymás közt a sztrájkolóknak.

Vádlott: Eu is adtam 2 koronát érte a célra.

Elnök: Ön 19-én megtagadta a szolgáltatást?

Vádlott: Soha!

Elnök: Itt van a jegyzőkönyvben.

Vádlott: Hát az nem igaz.

Elnök: Majd jönnek a tanúk, akik nem így beszélnek. Hát ön megállította a vonatot, eloltotta a lámpákat és a szétmaroktat.

— Igaz ez?

Vádlott: Nem.

Csalo József kocsirendező szintén ártatlannak vallja magát, a szolgáltatást ő sem tagadta meg.

— Ön is aláírta azt az összeesküvés ivet?

— Igen, de nem tudtam mit írok alá.

— Ki íratta alá önnel?

— Egy Mayer nevű hivatalnok.

— Másokról — így Mennersdorferrel mit tud?

— Semmit.

Farbenheim Miksa díjnok szintén nem rzi magát büntönszék.

— Pedig hát fogva is volt!

— Azt sem tudom miért.

— Aláírta ön is az összeesküvés ivet?

— Nem is láttam.

— Milyen állásban volt ön?

— Ideiglenes díjnok voltam. Ha dolgoztam fizettek, ha nem volt dolog hazaköltök s nem fizettek.

— Esküt tett ön?

— Nem, mert nem voltam véglegesen a kaimarva.

— Miért tagadta meg április 19-én a szolgáltatást?

— Nem tagadhattam meg, mert nem volt dolgom.

— Mikor a 165. sz. vonatot elakarták indítani, ott volt ön?

— Nem, az irodában voltam.

— Láttá, kik intették le a vonatot?

— Nem láttam.

— Pedig a rendőrségnek azt vallotta, hogy áta. Mikor kezdődött a sztrájk?

— Nem is tudom, hogy volt-e sztrájk.

Elnök ezután e'be tartotta a rendőrség előtt tett vallomását, melyet a vádlottak megegyeztél.

TAVIRATOK.

700 ember halála.

London, jul. 4. A Norge nevű dán gőzös 80 tőnyi legénységgel és 700 norvég, dán és finn kivándorlóival a Rockall-szigeten, mely a legszelesebb Hebridákhoz tartozik, megfeneklett. Az áldozatul esett emberfeleket számát 700-ra becsülik.

London, jul. 4. (Reuter.) A ma Grimmsbybe érkezett Szalvia nevű halászgőzös 27 utast hozott, kik életben maradtak a Norvégözön volt mintegy nyolcezszáz személy közül.

x **Kizárólagos kávé-behozatal.** Az orosz-dami kávé-behozatali raktár Budapest, Vll. József-körút 33, küld bérmentve minden állomásra egy postacsomag 4-5 kgr. igen jó zamatos pörkölt, vagy nyerskávét 11 korona 50 fillérért. Mintákkal szivesen szolgálnk, ügynekök felvételnek.

x **4 és 8 fillér finom Cuba kávé** 13 korona 31 fillér bérmentve, bártova. Pörkölt és nyers kávé 1 frtől feljebb kilöntök 3 korona ellenében minden vevő művészes kivétel, éleltagyságu fonytelképe ap ingyen. Kérjen árjegyzéket Continental kávéipartör társaság Budapest, Lipót-körút 13. szám.

— **Schottola Ernő gumigyártás meghonosítója** Budapest, Vll. András-syut 2. Magyarország legérheb szakküldete szőlő- és pinczeaszadástai czikkekben ajánlja diis raktárát, szőlőbogyók, szőlőzúrok, minden rendez r borsaitók és mindenemű südtetelési eszközökben, árjegyzék ingyen és bérmentve.

REGÉNY.

A gyilkos.

— **Bűnügyi regény.** —

(51)

Hétlen reggel féltizenkettő felé Clamiron automobilon jött Krisztiánért. A Grétry-utczán érkeztek meg; a vendégő kapujánál lezártították és az udvarias pinczeérektől vezetve, főmentek abba a szalónba, a hol a déjőnure szervirozása tervezve volt. Az asztal csupa fehér virágokkal volt beborítva, a kandallóberek teleh csokrokka; voltak átköve, míg a függő-lámpákat narancsvirágokkal díszítették föl. Mintha csak menyasszonyt várnának. A hogy Krisztián a kuszóbro lépett, barátai viharos óváciával fogadták; Clamiron pedig karonfogta és önnepiesesen elfelejőzött vele a meghívottak előtt. Azután leüllette az asztal fölé, jómaga melléje telepedett és a maitre d'hotel felé fordulva hangosan mondotta:

— A lakoma megkezdődött!

Tizenötlen voltak, valamennyi ösmert alakja a párisi utcáknak. A legdösebb harmincz esztendő volt. Két elvált is volt közöttük; öten pedig gondnokosk alatt állottak, a mi azonban nem akadályozta meg őket abban, hogy tönkre ne tegyék magukat; sőt ebben az állapotban sokkal könnyebben ment ez a munka, mivel az uszó-rások is kitétek magukért. Ezek közül az urak közül talán egy sem követelt el boldogságot asszony miatt. A szereltem nem volt az ő kenyertük. Szenvedélyi oadaadtak magukat a sportnak, az erőpróbaúknak; ittak-ettek deroksan, de a szereltem megvetették, mint olyant, a mi igen egyönjűl az ember. Szenvedélyesen kártyáztak és a löversenyeken is sok pénzük uszott el.

Ez egy új generáció Franciaországban, a mely a kitérő, föllöbbanó szenvedély nem ismerje; igen praktikusok, számító és a kegyellenségig egoisták voltak.

Képtelenek lettek volna például egy fiatal

leánynak egy ékszeret vagy kárpereczót venni; de egészen természet-snek találták, hogy önmagukat drága inggombombokkal, nyakkendő-tűkkel, becses botokkal, ritka művű órákkal, mosás áru gyűrűkkel ajándékozzák meg.

Szenzációs híreke éhesek; a snobigazi típusának megtestesítői. Egy nyugtalanító faj, a mely öszióneinek alacsonyága folyán hozzájárult az izlés megromlásához. Kö-ömszakadták keresik a vulgaritást; mintha pelyhűségüknek szüksége lenne alacsony izgalmasokra. Mindig csak néznek, de sohasem eslekednek; a dekadencia eunuchjai, a kik képtelenek teltro, működsére

A tizenkét fiatalember hőségesen evett és ivott, mert kitűnően értett a gasztronómiahoz. Clamiron pompásan rendezte a dolgokat; a menu kifogástalan volt, az italok kitűnők, mindamellett Krisztián nem nyult a pohárhoz:

— Ügyátszik bedugodott a torkod; — Suga feléje Clamiron — igyál legalább vizet, ha nem iszol bort. Féisz talán, hogy mérget öntöttek a poharadba?

Krisztián mosolygott és fölemelte pezsgős pohárát:

— Nem, nem; látod, iszom valamennyitek egészségére!

Főlemekedett és örökisan mosolygva barátaihoz fordult:

— Kedves barátim, nagyon megtisztelő érzem magam attól a gondolatól, a mely önbet ítt ma körében gyűjtötték. Sok boldogságot követünk el együtt, a mi azonban a jövőben nem fog megtörténni. Rendes életet készülok folytatni és olyan komoly akarok lenni, mint a milyen oktanlanc eddig voltam. Nem olyan nehéz ez, mint a hogyan önök gondolják. Egy kisbé meg kell szokni és azután magától megy — Az ember azt hinné, hogy unalmas olyan dolgokkal foglalkozni, a melyek nem osto-bák vagy lélekölők és ez egy nagy tévedés!

A pénzszerezésben ugyanolyan örömet talál az ember, mint az elköltésében. Sőt azt is mondhatom, hogy az élet egy szakától kezdve — a pénzszerezés szükségessé válik, míg a takarékság szenvedélyileg nem folytathatta tovább.

Viharos kiáltások hangzóttak körülötte:

— Hurrá Krisztián! Az egészségére!

A jövendő gyermekeid egészségéért! A jó erkölcsöböl tart előadást! Bravó!

A fiatal ember nem zavartodott meg, hanem a poharat egy hájtásra kitérítette és azután az általános zaj közepette leült. Clamiron vékony hangja átütö a szívaion:

— Nagyon jól beszélt, nagyon jól. K lehet előtte nyitni a házasság kapuit. Méltó arra, hogy belépjen oda. A jövője különben nem olyan vizgatathatlan... A Harvay-kisasszony egészségére!

Megfőltötte a Krisztián poharat és lekészen szót hozzá:

— Koezzintsunk, öregem, tisztá szívöböl!

Krisztián habozás nélkül eleget tett a kérésnek.

Győnye pirosság öntötte el erre az arczát és az idegei megfeszültek. Clamiron ismét megfőltötte a poharat és Genovára jegyeve a pohárcengés közepette hangosan kiáltotta:

— Mindegyikötöknek kívánok egy ilyen leányt!

Es anélkül, hogy valaki láthatta volna, megint fölhajította a poharat. A szemei kigyulltak, mint a hogy a méless lángja szokott föllobbani. Megtiszult agyára hirtelen köd ereszkedett le. És göpiesen mintha belezőkkent volna régi szokásaiba, újból ivott.

A szívaionban, az egymást keresztező kiáltások között, az életszagtól és a brillától terhes levegőben, olyan érzés támadt mintha a biztos veszély felé vonzólnák. Kihívón nyelt magok körül, de csak mosolygó arcokat, ragyogó szemeket látott, mindenki csak nevetni, mulatni akart és senkinek sem látszott eszégbán a sem lenni hogy neki ártson.

(Folytatása következik.)

